

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 6 000 egz.

AKTUALNOŚCI

Wiadukty w remoncie,
zmiany w rozkładach jazdy
»» str. 3

SPACERY PO REGIONIE

100-lecie
archidiecezji
katowickiej
»» str. 6-7

ROZMAITOŚCI

0 tramwajowych
imionach
»» str. 10-11

Ponad 770 milionów złotych na nowe tramwaje

»» str. 4-5

Jedźmy razem

Rozwój w każdej dziedzinie życia wymaga determinacji, cierpliwości i wyrzeczeń, a motywacją do dalszej pracy są pozytywne efekty naszych działań. Zasady te obowiązują także w procesie przemian w transporcie publicznym w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, w którym obecnie wszyscy uczestniczymy. Pasażerowie co prawda odczuwają uciążliwości związane z prowadzonymi inwestycjami infrastrukturalnymi, ale z pewnością dostrzegają też stopniową, znaczącą poprawę jakości i komfortu podróżowania.

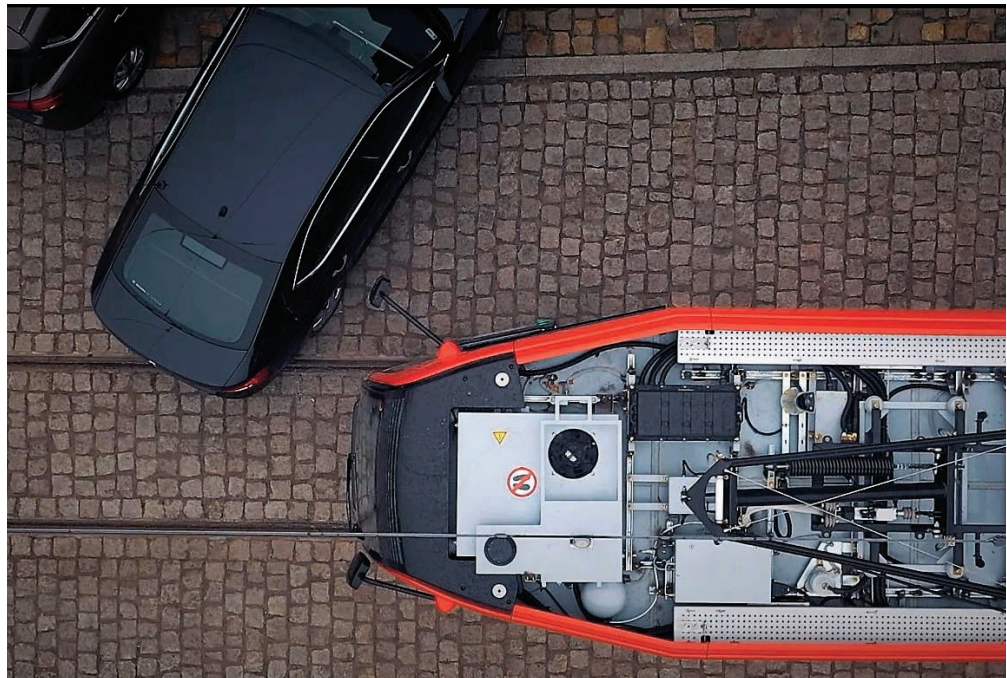
Milowym krokiem na wspomnianej ścieżce rozwoju jest niewątpliwie podpisanie przez spółkę Tramwaje Śląskie S.A. umów na zakup 50 nowych tramwajów. Zadanie o wartości blisko 777 milionów złotych brutto obejmuje dostawę 40 wagonów 25-metrowych przez firmę PESA Bydgoszcz S.A. oraz dostawę 10 wagonów 15-metrowych przez firmę Modertrans Poznań Spółka z o.o. Zadanie realizowane jest częściowo w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS), a szerzej o tej inwestycji piszemy na stronach 4 i 5.

Na naszych łamach nie pomijamy tematu zmian w organizacji ruchu i rozkładach jazdy. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. rozpoczęła długofalowy projekt remontów wiaduktów i tras kolejowych, co jest przyczyną wielu utrudnień, także w kursowaniu tramwajów. Ostatnio prace rozpoczęły się na wiadukcie kolejowym nad ul. Piłsudskiego w Sosnowcu, w związku z tymi działaniami Zarząd Transportu Metropolitalnego wprowadził szereg zmian w organizacji komunikacji zbiorowej w tym rejonie. Szczegóły zamieszczamy na stronie 3. W lutowym numerze, na stronach 10 i 11, z przymrużeniem oka przyglądamy się historii nadawania imion naszym tramwajom, a przy okazji przypominamy jak rozwijał się tabor spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Życzę Państwu milej i pożytecznej lektury!

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Kierowco! Od Ciebie zależy los innych ludzi

Praktycznie w każdym tygodniu w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii dochodzi do zatrzymania ruchu tramwajowego przez niewłaściwie zaparkowane samochody. Spółka Tramwaje Śląskie S.A. już od kilku lat prowadzi akcję: „Parkuj właściwie. Zachowaj 1 metr od torowiska”. Przed nami inauguracja jej kolejnej edycji.

Niestety, wielu kierowców nie zwraca uwagi na to, w jaki sposób parkuje samochód. Bardzo często nieprzemysłane parkowanie doprowadza do blokady ruchu tramwajów. Dzieje się tak, gdy nie zostaje zachowany odstęp między zaparkowanym samochodem a torowiskiem.

Zatrzymania ruchu tramwajowego przez nieodpowiedzialnych kierowców generują określone straty finansowe spółki Tramwaje Śląskie S.A. Problem ten najdotkliwiej uderza jednak w samych pasażerów, którzy nie mogą na czas dotrzeć do swych miejsc pracy czy na umówione spotkania. Trzeba również mieć na uwadze, że spowodowanie utrudnień w przejeździe innych pojazdów może skutkować narażeniem życia ludzi. Ambulans pogotowia ratunkowego, wóz straży pożarnej czy policji mogą z powodu takiego nieodpowiedzialnego zachowania kierującego nie zdążyć z pomocą.

- W 2024 roku doszło do 48 zatrzymań ruchu tramwajów przez kierowców, którzy nieprawidłowo

zaparkowali swoje samochody, uniemożliwiając tym samym przejazd tramwajom. Część z nich skutkowało niezrealizowaniem kursów. Pamiętajmy, że jeden niefrasobliwie zaparkowany samochód może zablokować kilka nadjeżdżających po sobie tramwajów – mówi Jacek Kaminiorz, Dyrektor Techniczno-Eksploatacyjny spółki Tramwaje Śląskie S.A. i podaje wyliczenia za niespełna dwa miesiące 2025 roku: – W tym roku, przez pierwszych 50 dni, mieliśmy już 14 takich zdarzeń, a zsumowany czas zatrzymań wszystkich zablokowanych tramwajów wyniósł dokładnie 871 minut, czyli 14,5 godziny! Warto pamiętać, że wobec nieodpowiedzialnych kierowców wyciągane są surowe konsekwencje: mandat i punkty karne, dodatkowa opłata związana z odholowaniem samochodu na parking policyjny, a nierzadko też odszkodowanie na rzecz przewoźnika.

wk

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:
Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 107, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Remonty wiaduktów kolejowych Zmiany w organizacji ruchu

Fot. facebook.com/TransportGZM

Prace prowadzone przez PKP PLK S.A. na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii wkraczają w kolejną fazę. Ostatnio rozpoczęły się na wiadukcie kolejowym nad ul. Piłsudskiego w Sosnowcu (rejon Ronda Praw Kobiet). W związku z tymi działaniami Zarząd Transportu Metropolitalnego wprowadził szereg zmian w organizacji komunikacji zbiorowej w tym rejonie.

Pierwsze zmiany zostały wprowadzone od 15 do 17 lutego i dotyczyły linii nr 15, 21 i 45. Natomiast kursowanie linii 26 zostało w tym czasie zawieszono. Aby zminimalizować niedogodności z tym związane została uruchomiona autobusowa komunikacja zastępcza.

Kolejna część reorganizacji komunikacji zbiorowej rozpoczęła się 18 lutego, a przewidywany czas jej zakończenia to 16 marca. Tutaj zmiany są poważniejsze, gdyż dotyczą zarówno komunikacji autobusowej, jak i tramwajowej, a także wyłączenia z obsługi niektórych przystanków. Reorganizacja objęła linie autobusowe nr M4, M17, 91, 299, 723, 808, 813, 835. Z obsługi zostały wyłączone następujące przystanki: Sosnowiec Piłsudskiego/Sobieskiego 01, Sosnowiec Piłsudskiego/Sobieskiego 02, Stary Sosnowiec Odrodzenia 01, Stary Sosnowiec Odrodzenia 02, Pogoń al. Mireckiego 01 oraz Pogoń Grota-Roweckiego 01. Modyfikacje dotknęły również linii tramwajowych.

Na zmienionych trasach nadal kursują linie 15 i 21, linia 45 kursuje (przez cały tydzień, co 15 minut) do przystanku Milowice Pętla. Utrzymane zostało funkcjonowanie autobusowej komunikacji zastępczej w postaci linii Z21, natomiast zawieszono kursowanie linii Z15. Linia Z21 kursuje co 15 minut - w dni robocze i soboty, natomiast w niedziele i święta - co 30 minut.

Ponadto, do dyspozycji pasażerów są dwa tymczasowe, dwukierunkowe przystanki autobusowe: Milowice Hala Sportowa 31 i 32 przy ulicy Przygranicznej oraz Sosnowiec 3 Maja Wiadukt 31 i 32 przy ulicy 3 Maja w rejonie Ronda Praw Kobiet. Dla zwiększenia wygody podróżowania uruchomione zostały dwa centra przesiadkowe pomiędzy komunikacją tramwajową a autobusową. Są to Sosnowiec Dworzec PKP (możliwość przesiadki z tramwajów linii 15 i 21 do autobusów M4, Z21, 808, 813 i 835) oraz Sosnowiec Osiedle Piastów (możliwość przesiadki z tramwajów linii 45 do autobusów linii M4, Z21, 808, 813 oraz 835).

Jak już informowaliśmy w poprzednim numerze gazety, reorganizacja ruchu nastąpiła także w Mysłowicach i katowickich Szopienicach. 1 lutego, w związku z zakończeniem przebudowy torowiska tramwajowego w centrum Mysłowic, uruchomiona została tymczasowa linia tramwajowa 34, kursująca spod dworca kolejowego w Mysłowicach do przystanku Mysłowice Obrzeźna Północna. Zmieniła się również trasa przejazdu linii komunikacji zastępczej T-14, która zostanie skrócona do przystanku Mysłowice Towarowa.

Linia dodatkowa 34 zastąpiła linię tramwajową 14, która w związku z trwającymi pracami torowymi w Szopienicach, a także planową przebudową wiaduktu kolejowego w tej dzielnicy nadal kursować będzie na skróconej trasie. Dodatkowo wprowadzono korekty godzin odjazdów linii tramwajowych 2, 5, 11, 15, 19, 26 i 49.

Szczegółowe informacje dotyczące zmian opublikowane są na stronach internetowych ZTM oraz Transport GZM - w zakładce Aktualności/Komunikaty. Pasażerowie mogą również zadzwonić na czynną przez całą dobę infolinię (800 16 30 30).

Źródło: metropoliaztm.pl

Fot. facebook.com/miastososnowiec

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Nowe tramwaje za ponad 770 milionów złotych

O 50 nowoczesnych wagonów powiększy się tabor tramwajowy w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do połowy 2027 roku. We wtorek 4 lutego spółka Tramwaje Śląskie S.A. podpisała dwie umowy na dostawę wagonów: z firmą PESA Bydgoszcz S.A. oraz z firmą Modertrans Poznań Spółka z o.o. Łączna wartość zakupu wynosi blisko 777 mln złotych brutto! To największe takie zamówienie w historii Tramwajów Śląskich.

Zadanie realizowane jest częściowo w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS). To już trzecia perspektywa unijnego finansowania, której beneficjentem jest spółka Tramwaje Śląskie S.A. Oprócz inwestycji infrastrukturalnych, które znacząco poprawiły funkcjonowanie transportu publicznego w naszej Metropolii, systematycznie unowocześniany jest tabor tramwajowy. Podczas uroczystości w historycznej hali tramwajowej w Chorzowie,

umowy na zakup nowych wagonów podpisali: ze strony inwestora - Bolesław Knapik, Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A., Marcin Michalik - Członek Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. oraz ze strony dostawców - Krzysztof Zdziarski, Prezes Zarządu PESA Bydgoszcz S.A., Robert Trafiłowski - Wiceprezes Zarządu PESA Bydgoszcz S.A., Piotr Pawlak - Wiceprezes Zarządu Modertrans Poznań Spółka z o.o. i Robert Kij - Wiceprezes Zarządu Modertrans Spółka z o.o. W uroczystości wzięli udział

Od lewej: Robert Trafiłowski – Wiceprezes Zarządu PESA Bydgoszcz S.A., Krzysztof Zdziarski – Prezes Zarządu PESA Bydgoszcz S.A., Henryk Kolender – Członek Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A., Bolesław Knapik – Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A., Marcin Michalik – Członek Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A., Piotr Pawlak – Wiceprezes Zarządu Modertrans Poznań Spółka z o.o. i Robert Kij – Wiceprezes Zarządu Modertrans Spółka z o.o.

m.in. Marek Wójcik – Wojewoda Śląski, Bogumił Sobuła – Pierwszy Wiceprezydent Miasta Katowice, Kazimierz Karolczak – Przewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Piotr Uszok – Przewodniczący Rady Nadzorczej spółki Tramwaje Śląskie S.A.

- Zamówienie na dostawę nowych tramwajów opiewa na ogromną kwotę, którą pozyskujemy głównie z funduszy europejskich. Program FEnIKS otwiera nowe możliwości i – tak jak w dwóch poprzednich perspektywach finansowania - będziemy z nich skutecznie korzystać – mówi Bolesław Knapik, Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Jak zauważył Marek Wójcik, Wojewoda Śląski, obecnie po torach naszej Metropolii jeździ około 200 tramwajów. - Dzięki dostawie 50 nowych wagonów, nasz tabor powiększy się aż o jedną czwartą. To wspaniała wiadomość, bo tym samym poprawi się komfort podróżowania, a transport publiczny w miastach GZM będzie bezpieczniejszy i bardziej ekologiczny – stwierdził Wojewoda.

Zadanie obejmuje dostawę 40 wagonów 25-metrowych (w tym 10 dwukierunkowych) przez firmę PESA Bydgoszcz S.A. oraz dostawę 10 wagonów 15-metrowych (dwukierunkowych) przez firmę Modertrans Poznań Spółka z o.o. Szacuje się, że pierwsze dostawy mają się zakończyć do czerwca-lipca 2026 roku – do tego czasu na tory wyjedzie 10 krótszych tramwajów dwukierunkowych i 10 wagonów jednokierunkowych produkcji PESA Bydgoszcz S.A. Następne dostawy będą się odbywać sukcesywnie, a cały kontrakt ma być zrealizowany do połowy 2027 roku.

- Muszę przyznać, że mam osobistą satysfakcję z tego, że w procedurze przetargowej wyłonione zostały dwie polskie firmy, które są sprawdzonymi i rzetelnymi producentami nowoczesnych wagonów tramwajowych. To nie bez znaczenia, że środki pozyskane z Unii Europejskiej pozostaną w kraju – podkreśla Bolesław Knapik.

Nowe pojazdy są niskopodłogowe – dostosowane do osób z dysfunkcjami ruchu, przyjazne dla środowiska, energooszczędne, a ponadto wyposażone w klimatyzację, elektroniczne tablice informacyjne czy bezprzewodowy dostęp do internetu.

- Spółka Tramwaje Śląskie S.A. eksploatuje w tej chwili 70 tramwajów produkcji PESA. Nasze tramwaje przejechały w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii już 28 mln km! - zauważa Krzysztof Zdziarski, Prezes Zarządu PESA Bydgoszcz S.A. i dodaje: - Spółka Tramwaje Śląskie S.A. to wymagający partner, który dokładnie i profesjonalnie określa swoje wymagania, zgodnie z oczekiwaniami pasażerów.

Dla przykładu: zleceniodawca, definiując wymagania, nie zapomniał o osobach poruszających się na wózkach inwalidzkich, dostęp dla nich do tramwaju będą wspomagały dwie rozkładane rampy. - Dialog techniczny w celu doprecyzowania wymagań technicznych z przedstawicielami spółki Tramwaje Śląskie S.A. rozpoczniemy niezwłocznie, gdyż wszystkie nasze tramwaje muszą zostać dostarczone w 2026 – podsumowuje Piotr Pawlak, Wiceprezes Zarządu Modertrans Poznań Spółka z o.o.

red

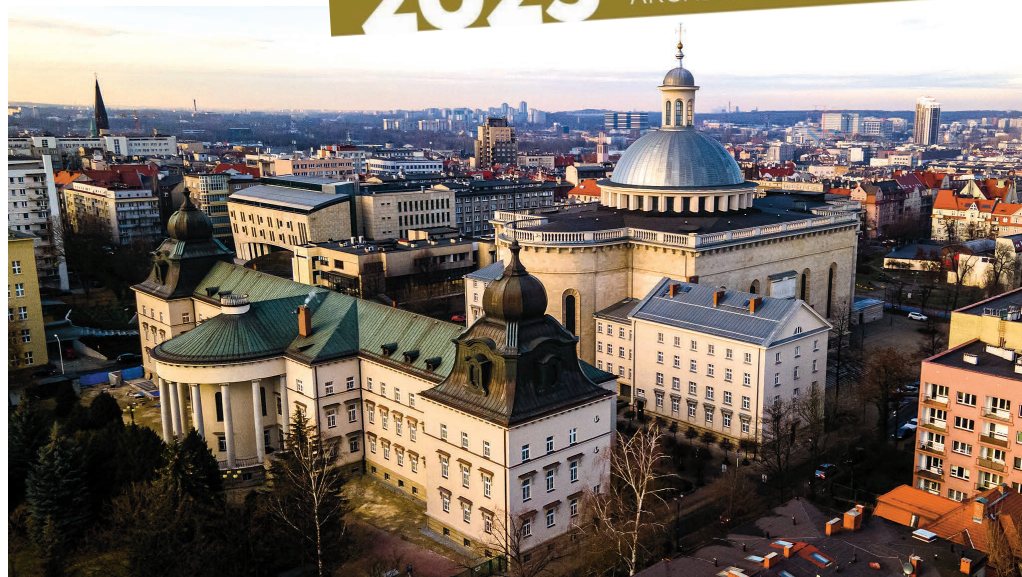

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznanne.

Z kart historii archidiecezji katowickiej

Rozpoczął się Rok Jubileuszowy 2025 w Kościele Katolickim, obchodzony uroczysto w diecezjach na całym świecie. Jest to podwójnie ważny czas dla archidiecezji katowickiej, która świętuje także 100-lecie swojego istnienia.

Powstanie diecezji katowickiej ściśle związane jest z odzyskaniem przez Polskę w 1918 roku niepodległości, a także dążeniem ludności polskiej Górnego Śląska do włączenia się w granice odrodzonej Rzeczypospolitej. Droga do realizacji tego celu była długa i doprowadziła do podjęcia trzech powstańczych zrywów (w 1919, 1920 oraz 1921 roku), a także do przeprowadzenia plebiscytu w marcu 1920 roku, w wyniku którego w czerwcu i lipcu 1922 roku podzielono Górny Śląsk na część polską i część niemiecką. Do tego czasu Górny Śląsk znajdował się w strukturach administracji kościelnej diecezji wrocławskiej, dlatego ks. kard. Adolf Bertram – ówczesny biskup wrocławski - mianował ks. Jana Kapicę, proboszcza z Tychów, na stanowisko delegata biskupiego dla polskiej części Górnego Śląska. Kolejnym etapem tworzenia się przyszłej diecezji była decyzja Stolicy Apostolskiej z 7 listopada 1922 roku, powołująca administrację apostolską dla polskiego Śląska, której kierowanie powierzył urodzonemu w Mysłowicach Brzęczkowicach, księdzu Augustowi Hlondowi. Trzy lata później papież Pius XI bullą „Vixidum Poloniae Unitas” powołał do życia diecezję katowicką, włączając ją jednocześnie w granice metropolii krakowskiej. Pierwszym biskupem diecezji został ks. August Hlond, zaś wikariuszem generalnym ks. Teofil Bromboszcz. W 1926 roku bp Hlond otrzymał nominację na stolicę prymasowską w Gnieźnie i Poznaniu, a nowym biskupem katowickim został ks. Arkadiusz Lisiecki. Niestety, w niespełna trzy lata po wyborze zmarł, a funkcję nowego biskupa w 1930 roku

Fot. archidiecezjakatowicka.pl

otrzymał ks. Stanisław Adamski. W 1937 roku ks. Juliusz Bieniek otrzymał nominację na drugiego w historii diecezji biskupa pomocniczego. Obszar Górnego Śląska, przyznany Polsce decyzją Rady Ambasadorów z 1921 roku, obejmował ponad 3205 km². W skład diecezji wszedł później obszar dawnego Wikariatu Generalnego w Cieszynie. Pod koniec 1924 roku w skład diecezji wchodziło 14 dekanatów, 137 parafii i stacji duszpasterskich, a w 1925 roku było już 18 dekanatów, liczących około 915 tysięcy wiernych. Natomiast w 1932 roku diecezja była podzielona na 19 dekanatów, w skład których wchodziło 180 parafii i 8 samodzielnych kuracji. Wierni mieli do dyspozycji 188 kościołów, 39 kościołów filialnych i innych obiektów sakralnych oraz 133 kaplic. Gwałtowny rozwój sieci parafialnej w diecezji nastąpił po drugiej wojnie światowej wraz ze wzrostem zatrudnienia pracowników w przemyśle ciężkim. W latach 1970-1989, mimo restrykcji władz komunistycznych PRL, wybudowano ponad 150 nowych kościołów, a kolejne świątynie powstawały już po transformacji ustrojowej. Obecnie w skład archidiecezji katowickiej wchodzi 322 parafie (w tym 13 zakonnych), skupionych w 37 dekanatach. Ponadto na terenie archidiecezji działa 10 zakonów męskich, 24 zakony żeńskie oraz 14 instytutów świeckich. 25 marca 1992 roku papież Jan Paweł II pod-

niósł diecezję katowicką do rangi archidiecezji. W jej skład weszły wówczas wraz z diecezją katowicką - diecezja gliwicka i opolska. Głównym kościołem archidiecezji jest katowicka katedra pw. Chrystusa Króla, którą konsekrowano 30 października 1955 roku. Wracając do początków diecezji katowickiej, pilną sprawą była organizacja i budowa seminarium duchownego. Przed powstaniem diecezji księża przygotowywali się do kapłaństwa we wrocławskim seminarium duchownym, a studia odbywali na ówczesnym Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Jednakże względy ekonomiczne diecezji nie pozwalały na szybką realizację tego kanonicznego zadania. Dopiero po udzieleniu wsparcia ze strony Sejmu Śląskiego, w 1927 roku oddano do użytku gmach seminarium duchownego w Krakowie, gdzie mogło podjąć studia do 160 studentów. Na budowę seminarium wybrano Kraków ze względu na sąsiedztwo Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Śląskie Seminarium Duchowne, staraniem bpa Herberta Bednorza, 3 listopada 1980 roku przeniesiono do Katowic i umieszczono je w dawnym gmachu Gimnazjum św. Jacka Odrowąza przy ul. Wita Stwosza 17, gdzie działa do dnia dzisiejszego. Od 2000 roku księża kształcą się na utworzonym w Uniwersytecie Śląskim Wydziale Teologicznym.

Fot. polska-org.pl

Kattowitz O/S. Bischöfliches Amt

Widok Pałacu Biskupiego w Katowicach na karcie pocztowej z lat okupacji niemieckiej

Budynek Kurii Metropolitalnej w Katowicach

•Do ważnych diecezjalnych instytucji, poza kurią biskupią, należą m.in.: drukarnia i księgarnia św. Jacka, Caritas Archidiecezji Katowickiej (działa od 1934 roku), wydawnictwo „Gość Niedzielny” (pierwszy numer ukazał się w 1923 roku), domy rekolekcyjne w Brennej, Koniakowie, Wiśle Jaworniku oraz Wodzisławiu Śląskim-Kokoszycach, jak również w Katowicach Panewnikach, Ponadto działają diecezjalne radio eM oraz portal internetowy „Wiara.pl”. W latach 1991-1997 wzniesiono Dom św. Józefa dla księży emerytów.

•W archidiecezji katowickiej jest sześć kościołów wyniesionych do rangi bazylik mniejszych, dwanaście sanktuariów oraz 21 błogosławionych Sług Bożych i męczenników

W 1947 roku biskupem koadiutorem został ks. Herbert Bednorz. Po śmierci biskupa Stanisława Adamskiego, 12 listopada 1967 roku, ks. biskup Bednorz objął rządy w diecezji katowickiej. W posłudze pomagali mu biskupi pomocniczy: ks. Juliusz Bieniek (zmarł 17 stycznia 1978

roku), ks. Józef Kurpas (nominowany w 1962 roku, zmarł 19 maja 1992 roku), ks. Czesław Domin (nominowany 30 kwietnia 1970 roku, w 1992 roku mianowany biskupem diecezjalnym diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, zmarł 15 marca 1996 roku) oraz ks. Janusz Zimniak (nominowany 2 września 1980 roku, 25 marca 1992 roku mianowany biskupem pomocniczym diecezji bielsko-żywieckiej, zmarł 24 maja 2024 roku).

23 kwietnia 1983 roku biskup Bednorz, po ukończeniu 75 roku życia, złożył na ręce papieża rezygnację z urzędu. Bullą z 3 czerwca 1985 roku papież mianował nowego biskupa katowickiego – został nim ks. Damian Zimoń. Jako biskupi pomocniczy pracowali z nim: ks. Gerard Bernacki (nominacja 18 marca 1988 roku, zmarł 21 grudnia 2018 roku), ks. Piotr Libera (nominacja 23 listopada 1996 roku, od 2 maja 2007 roku biskup diecezji płockiej), ks. Stefan Cichy (nominacja 26 sierpnia 1998 roku, od 19 marca 2005 roku biskup diecezji legnickiej, obecnie na emeryturze), ks. Józef Kupny (nominacja 21 grudnia

2005 roku, od 18 maja 2013 roku - arcybiskup wrocławski). 29 października 2011 roku arcybiskup Damian Zimoń złożył rezygnację z urzędu, którą przyjął papież Benedykt XVI. Jego następcą został ks. Wiktor Skworc, wcześniejszy biskup tarnowski. Na czele archidiecezji stał do 31 maja 2023 roku, kiedy to złożył rezygnację z urzędu na ręce papieża Franciszka. Kolejnym, siódnym rządcą archidiecezji został ks. Adrian Galbas, który jednak już 4 listopada 2024 roku objął funkcję arcybiskupa metropolity warszawskiego. W tym czasie biskupami pomocniczymi archidiecezji zostali: ks. Marek Szkudło (nominacja 13 grudnia 2014 roku, obecnie administrator archidiecezji), ks. Adam Wodarczyk (nominacja 13 grudnia 2014 roku) oraz ks. Grzegorz Olszowski (nominacja biskupa 13 czerwca 2018 roku.). W kolejnym odcinku zaprezentujemy historię archikatedry pw. Chrystusa Króla w Katowicach.

Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny

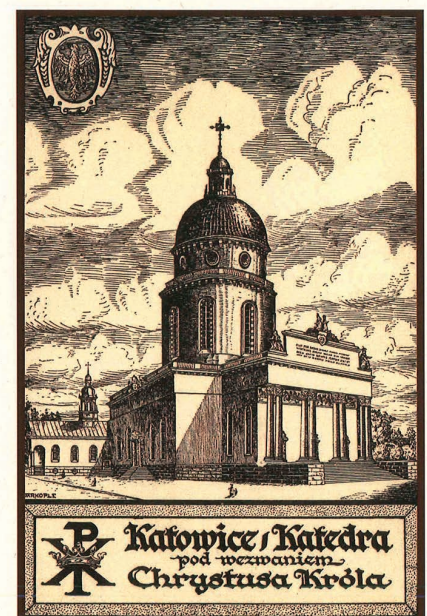
Pomnik pierwszego biskupa diecezji katowickiej, ks. Augusta Hlonda

Katedra pw. Chrystusa Króla w Katowicach

Gmach Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego

Kościół Archidiecezji Katowickiej
Ze zbiorów pocztówek archiwalnych Biblioteki Śląskiej

W bibliotekach i archiwach nie brakuje ciekawych informacji o katowickiej archidiecezji

Odpis podatkowy na szlachetne cele

Każdy podatnik sam może zdecydować, do kogo trafi część jego podatku dochodowego. Zachęcamy do tego, aby wesprzeć w ten sposób organizacje pożytku publicznego.

Wniosek o przekazanie 1,5% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego (OPP) zawarty jest w zeznaniu podatkowym. Wystarczy, że wpiszesz numer KRS wybranej przez Ciebie organizacji pożytku publicznego oraz kwotę, jaką chcesz przekazać. Kwota ta nie może przekraczać 1,5% podatku należnego po zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.

Jeśli chcesz, by Twoje wsparcie zostało przeznaczone na konkretny cel szczegółowy, możesz go określić w przewidzianej do tego rubryce w zeznaniu podatkowym. Polecamy Twojej uwadze przekazanie wsparcia na rzecz dzieci i wnuków pracowników spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Wyboru OPP dokonasz z wykazu organizacji uprawnionych do otrzymania 1,5% podatku. Wykaz tworzony jest na 30 listopada danego roku podatkowego, natomiast publikowany do 15 grudnia.

Wykaz OPP dostępny jest na stronie internetowej Narodowego Instytutu Wolności (niw.gov.pl).

WESPRZYJ MNIE, PROSZĘ!

Kornelia Wójcik

Skrajne wcześniactwo, śródmózgowy i śródczaszkowy krwotok, zamartwica urodzeniowa, zespół spastyczny cztero kończynowy, mózgowe porażenie dziecięce

Przelew tradycyjny

Numer konta
92 2490 1028 3587 1000 0024 5571

Odbiorca: Fundacja Siepomaga

Wyślij SMS

Numer **75365** Treść **0245571**
Koszt: 6,15 zł brutto (w tym VAT)

happo

POZNAJ MOJĄ HISTORIĘ!

PRZEKAŻ 1,5% PODATKU

Numer KRS: **0000396361**

Cel szczegółowy: **0245571 Kornelia**

siepomaga.pl/kornelia-wojcik

organizacja
pożytku publicznego

opp

1,5%

PODARUJ

1,5%

PODATKU

To nic nie kosztuje, a może odmienić mój los.

Numer KRS: **0000387207**   Cel szczegółowy: **4070 Tymon Klank**

Przełącz darowiznę przelewem:
85 1160 2202 0000 0001 9214 1142

Tytuł przelewu:
4070 Tymon Klank

Numer telefonu: **692 093 760**
Tytuł: **4070 Tymon Klank**

fundacja
Serca dla Maluszka
ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO

Przełącz 1,5% podatku dla Milenki

Podopiecznej Fundacji Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”

Schorzenie: Cri Du Chat

Droży Państwo, w imieniu swoim oraz Fundacji bardzo prosimy o wsparcie dla naszego dziecka. Zebrane środki przeznaczymy na refundację leczenia, rehabilitacji, zakupu sprzętu medycznego oraz innych specjalnych potrzeb związanych ze stanem jego zdrowia.

KRS 0000037904

1,5% Twojego podatku pozwoli sfinansować leczenie i rehabilitację naszego dziecka. Będziemy wdzięczni za każdą pomoc. Każdy odpis 1,5% to dla nas wielka radość.

Jak przekazać 1,5% podatku?

Skorzystaj z darmowego programu PITax.pl do wypełniania formularzy PIT zamieszczonego na stronie internetowej www.dzieciom.pl. Rozlicz się online lub pobierz program na Twój komputer.

W rozliczeniu PIT w rubryce „Numer KRS” wpisz:

0000037904

W rubryce „Informacje uzupełniające - cel szczegółowy 1,5%” podaj:

43105 Dziuk Milena

Prosimy o zaznaczenie w zeznaniu podatkowym pola „Wyrażam zgodę”.

Przez cały rok można przekazywać darowizny na rzecz naszego dziecka:
Odbiorca: **Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”**
Numer konta bankowego: **42 2490 0005 0000 4600 7549 3994**
Tytułem: **43105 Dziuk Milena darowizna na pomoc i ochronę zdrowia**

100% środków z darowizn i odpisów 1,5% podatku wpływa na subkonto i pozostaje do dyspozycji Podopiecznej. Fundacja nie pobiera żadnych opłat ani prowizji.

  Instytut Wspierania Organizacji Pozarządowych

Przejdź do wizytówki na www.pitax.pl

Nowe wzory biletów, ceny bez zmian

Już wkrótce do punktów sprzedaży trafią nowe bilety jednorazowe uprawniające do podróży w sieci Transport GZM. Na nowo zaprojektowane bilety zastąpią w sprzedaży stare, po wyczerpaniu się ich zapasu. Nowe bilety nie zmieniają cen ani zakresu ich obowiązywania. Wszystkie kupione wcześniej bilety zachowują swoją ważność, można ich dalej używać.

Na biletach widnieje napis i logo Transport GZM oraz napis Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia. Grafika jest nowoczesna i przejrzysta - bilety mają różną kolorystykę, w zależności od czasu obowiązywania. Informacje na nowych biletach podane są w dwóch językach – polskim i angielskim

Źródło: transportgzm.pl

N Bilety normalne

	20 minut	4,60 zł
	Ważny przez 20 minut od momentu skasowania (z możliwością przesiadek).	
	40 minut	5,60 zł
	Ważny przez 40 minut od momentu skasowania (z możliwością przesiadek).	
	90 minut	7,00 zł
	Ważny przez 90 minut od momentu skasowania (z możliwością przesiadek) lub do końca kursu przy podróży bez przesiadek.	

Sieć Transport GZM należy do największych w Europie sieci publicznego transportu miejskiego. To około 1800 pojazdów umożliwiających podróżowanie po 56 gminach. Jego częścią jest również Metrorower, największy w Polsce i trzeci w Europie system miejskich wypożyczalni rowerów. Pasażerowie korzystający z Metrobiletów mają do dyspozycji również pociągi regionalne.

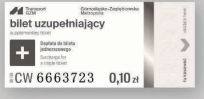

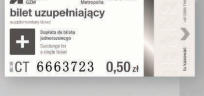
U Bilety ulgowe

	20 minut	2,30 zł
	Ważny przez 20 minut od momentu skasowania (z możliwością przesiadek).	
	40 minut	2,80 zł
	Ważny przez 40 minut od momentu skasowania (z możliwością przesiadek).	
	90 minut	3,50 zł
	Ważny przez 90 minut od momentu skasowania (z możliwością przesiadek) lub do końca kursu przy podróży bez przesiadek.	

+ Bilety uzupełniające

	10 groszy	0,10 zł
	Dopłata do biletu jednorazowego	
	20 groszy	0,20 zł
	Dopłata do biletu jednorazowego	
	50 groszy	0,50 zł
	Dopłata do biletu jednorazowego	

Pracuj z nami!

Spółka Tramwaje Śląskie S.A., ceniony i pewny pracodawca, poszukuje pracowników wielu specjalności.

SPRAWDŹ - może szukamy właśnie Ciebie!

Obecnie trwa rekrutacja na stanowiska pracy:

- malarz-lakiernik (Chorzów)
- specjalista koordynator ds. energii elektrycznej i elektroenergetyki (Chorzów)
- specjalista ds. hydrauliki (Chorzów)
- elektromonter urządzeń i aparatury trakcji elektrycznej (Bytom, Będzin, Chorzów, Gliwice, Katowice)
- elektronik (Bytom, Chorzów, Gliwice)
- ślusarz taboru szynowego (Chorzów, Katowice, Będzin)
- frezer (ZTS Będzin)
- ślusarz (ZTS Będzin)
- ślusarz torowy (ZTS)
- monter sieci elektrotrakcyjnych (ZTS)
- spawacz (ZTS)
- kierowca (ZTS)

Szczegóły znaleźć można na stronie www.tram-silesia.pl w zakładce OGŁOSZENIA I OFERTY PRACY.

Tak prezentował się jeden z pierwszych Karlików...

...a tak Karlik po modernizacji

Na początku był Karlik. Takie właśnie imię nadano w 2001 roku wszystkim najnowszym tramwajom typu 116Nd produkowanym w Chorzowie dla Przedsiębiorstwa Komunikacji Tramwajowej w Katowicach. O imieniu zdecydowali czytelnicy w konkursie prasowym.

Pierwotnie planowano, by imię umieszczone zostało na burtach wszystkich wspomnianych wagonów, ale skończyło się na jednym tramwaju o numerze 802. Dziś można jednak zobaczyć napis Karlik na zmodernizowanych pojazdach oznaczonych 116Ndm. Badaczom tramwajowej onomastyki* nie umknął czas między 2010 a 2012 rokiem. Wtedy to na śląskie tory wjechały wagony z Frankfurtu nad Menem i Wiednia. Pierwsze potocznie nazywane były Helmutami (typ Ptb i PT8), drugie Francikami (typ E1). Skojarzenia historyczne w pełni uzasadnione, aczkolwiek...

- Pasażerowie, i my sami jako pracownicy, używaliśmy w odniesieniu do pojazdów z Austrii określenia Wiedeńce. Nie brakowało również i takich, którzy widząc ten typ tramwaju mówili, że jedzie... Sznycel – wspomina kierownik Biura Spółki Tramwaje Śląskie S.A. Mirosław Tepling.

Po kilku latach użytkowania niemieckie tramwaje zostały poddane gruntownej modernizacji. W 2017 roku na łamach Silesia Tram News mogliśmy przeczytać, że pierwszy wagon Ptb poddany został w Zakładzie Usługowo Remontowym w Chorzowie takim zabiegom jak:

- wymiana wysokopodłogowego członu środkowego na człon niskopodłogowy,
- montaż nowych przednich i tylnych ścian wagonu wykonanych z tworzywa sztucznego,
- przeróbka stopni i zastosowanie nowego typu drzwi obrotowo wychylnych z nowymi napędami,

- wymiana napędu na nowy, energooszczędny przy pozostawieniu dotychczasowych silników prądu stałego,
- likwidacja drzwi z jednej strony wagonu (przeróbka wagonu na jednokierunkowy),
- całkowita zmiana wystroju wewnętrznego poprzez zastosowanie nowych tapicerowanych foteli pasażerskich, przyciemnianych szyb bocznych oraz oświetlenia wewnętrznego z zastosowaniem linii świetlnej w technologii LED,
- zastosowanie w przedziale pasażerskim gniazd USB do ładowania telefonów komórkowych,
- montaż nowego systemu informacji pasażerskiej, monitoringu i emisji reklam.

Zmodernizowany pojazd został oznaczony symbolem Ptm. Media informowały wówczas: „Wagon ma 27,5 m długości, 3,44 m wysokości i 2,32 m szerokości. W jego wnętrzu zamontowano 57 foteli, w tym 5 siedzisk uchylnych w członie środkowym. Jednorazowo wagon może przewieźć do 195 pasażerów. Jest dwuprzegubowy, jednokierunkowy, trójczłonowy wagonem ośmioosiowym z członem środkowym z niską podłogą”.

Nim jednak pojawił się na torach, ogłoszono konkurs na jego imię. Pasażerowie wybierali z pięciu propozycji. Z rywalizacji pomiędzy: Guciem,

Alessandro Volta - tak nazwany został tramwaj z okazji X Katowickich Dni Elektryki

Gwarek nawiązuje do śląskich tradycji

Kasia to zdrobnienie od imienia Katarzyna, które dla tramwajarzy ma szczególne znaczenie

Guido, Hermanem, Hubertem i Wawrzkiem zwycięsko wyszedł ten ostatni. Wawrzek to zdrobnienie od imienia Wawrzyniec, które jest spolszczoną postacią: Laurentego i Laurencjusza. Wawrzek tym samym dołączył do wagonów tramwajowych nazwanych wcześniej: Karlikami i Skarbkami. Kolejne zmodernizowane wagony Ptm otrzymały imiona postaci z bajek: Rumcajs, Włóczykij, Maja, Gucio, Dobromir, Krecik, Reksio, Filemon i Bonifacy. Imię wspomnianego wcześniej Skarbka pojawiło się w 2015 roku na nowo zakupionych tramwajach i to od razu w wersji seryjnej. Dwanaście Skarbków Moderus Beta MF 16 AC BD zostało wyposażonych m.in. w układ napędowy z zastosowaniem silników trójfazowego prądu przemiennego zasilanych z falowników skonstruowanych w technologii IGBT ze sterowaniem mikroprocesorowym, umożliwiającym rekuperację energii elektrycznej do sieci podczas hamowania elektrodynamicznego. Skarbek o imię na tramwaju stoczył zaciętą walkę z Katarzynką. Nie Katarzynka, a Kasia 9 lipca 2020 roku trafiła swym imieniem na 13 jednokierunkowych pojazdów Moderus Beta MF 10 AC i 2 z 3 dwukierunkowych wagonów MF 11 AC BD, przewidzianych m. in. do obsługi linii 38 w Bytomiu, na której kursowały dwa wagony historyczne typu N – Paulek i Hildka.

- Oprócz niskiej podłogi nowy wagon jest klimatyzowany, posiada wi-fi i praktycznie wszystkie udogodnienia, których w dzisiejszych czasach oczekują nasi pasażerowie. Tradycja wymusza to, że wagon typu N z linii nr 38 nie zniknie. Ustalimy wspólnie z miastem i ZTM-em zasady, na jakich ten wagon będzie kursował – mówił w tamtym czasie w wywiadzie dla „Dziennika Zachodniego” prezes spółki Tramwaje Śląskie S.A. Bolesław Knapik. Trzeci z wagonów dwukierunkowych nosi imię i nazwisko Włocha - Alessandro Volty. Do historycznego wydarzenia nadania imienia doszło 11 maja 2022 roku w Centrum Przesiadkowym Brynów w Katowicach. Volta został patronem tramwaju podczas uroczystości, która odbyła się w ramach X Jubileuszowych Katowickich Dni Elektryki organizowanych przez Oddział Zagłębia Węglowego Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

- Alessandro Volta to niezwykła postać, której nazwisko zna każdy, choć nie zawsze zdaje sobie z tego sprawę, używając go do określenia napięcia elektrycznego. Warto jednak poznać lepiej sylwetkę człowieka, który za tym nazwiskiem się krył. Wybitnego naukowca, wizjonera, wynalazcę. Dla nas to naturalny patron, bo już od 124 lat tramwaje kursują dzięki zasilaniu elektrycznością, wykorzystując m.in. wynalazki Alessandro Volty – mówił wówczas Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Bolesław Knapik. Urodzony w 1745 roku Volta uznawany jest powszechnie za pioniera elektryki. Początkowo nic nie wskazywało na to, że będzie jednostką wybitną. Dość napisać, że do czwartego roku życia nie mówił, przez co niektórzy uznawali go za osobę niedorozwiniętą. Jakież musiało być ich zdziwienie, kiedy w wieku 20 lat Volta został nauczycielem fizyki w gimnazjum, a kilkanaście lat później wykładał na uniwersytecie w Padwie.

Kolejne imiona trafiły na serię śląsko-zagłębiowskich tramwajów typu Pesa 2012N i 2012Nk. Każdy wagon z tej serii został indywidualnie nazwany. Imiona zostały wybrane spośród popularnych imion, ale nie mogło również zabraknąć imiennych odnośników gwarowych, kultywujących w ten sposób język śląski. Mamy więc tramwaje o imionach: Achim, Alojz, Andzia, Barbórka, Bercik, Cila, Ecik, Gustlik, Jorguś, Lucka, Krista, Pyjter, Sztefa, Adela, Róża, Truda, Zeflik i Zyguś, ale także Bolek, Heniek, Jadzia, Janek, Karolinka, Małgosia, Marylka, Usia, Władek, Renia, Nela, Fryderyk,

Jeden z odnowionych tramwajów sprowadzonych z Niemiec - ten na zdjęciu ma na imię Gucio

Tolek czy też Gienek. Nie były one jednak eksponowane w jakiś szczególny sposób w mediach.

W listopadzie 2020 roku zakupionych zostało 27 tramwajów typu Pesa 2017N. Tym razem, w kwestii wyboru jednego imienia dla całej serii wagonów decydujący głos mieli pasażerowie - pasjonaci. Na dedykowany adres poczty elektronicznej, w ciągu zaledwie sześciu dni, wpłynęło 239 wiadomości, z blisko 600 propozycjami imion. Komisja konkursowa nie miała większych problemów. Najlepszą propozycją okazał się Gwarek - postać doskonale znana ludziom mieszkającym w naszym regionie. Ciekawostką pozostaje fakt, że zwycięzców konkursu było dwóch. Jeden mieszkał w... Bydgoszczy, drugi w... Koszalinie. Obaj otrzymali po zestawie gadżetów firmowanych spółki Tramwaje Śląskie S.A.

W przyszłym roku do naszej Spółki trafić mają kolejne nowe tramwaje. Będzie to znakomita okazja, by ogłosić kolejny konkurs na imię lub imiona. Wybór nie będzie łatwy, ale my mamy pewność, że nasi czytelnicy, jak zawsze, nie zawiodą.

war

*onomastyka - dział językoznawstwa zajmujący się nazwami (imionami) własnymi; nauka ta bada sposób tworzenia nazw własnych oraz ich rozwój historyczny.

Tolek na trasie

